

května 1930, již bylo žalované Marii H-ové postoupeno hospodářství čp. 1 v T. spolužalovanými manžely Josefem a Annou H-ovými, byla proti žalobci prohlášena za bezúčinnou a by 2. žalovaná byla uznána povinnou trpěti, by na usedlosti čp. 1 v T. bylo vloženo zástavní právo pro vykonatelnou pohledávku žalobcovu. **Procesní soud** **prvé stolice** uznal podle žaloby. **Odvolaací soud** žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jde o žalobu odpůrčí, kterou žalobce opřel o důvody odporovatelnosti podle § 2 čís. 1, 2, 3 a 4, § 3 čís. 1 a 3, § 4 a § 7 odpůrčího řádu. Podle § 226 c. ř. s. jest pro posouzení otázky, čeho se žalobce domáhá žalobou, rozhodným žalobní žádání, jakž vyplývá i z § 405 c. ř. s., podle něhož není soud oprávněn straně něco přiřknouti, co nebylo navrženo. Žaloba odpůrčí jest podle § 12 odp. řádu žalobou o plnění, jehož předpokladem jest bezúčinnost právního jednání, jemuž se odporuje, a jest proto plnění následkem bezúčinnosti odporovatelného právního jednání. Podle žalobního žádání rozhodného, jak bylo již řečeno, pro posouzení toho, čeho se žalobce domáhá žalobou, učinil žalobce plnění, jehož se domáhá žalobou, závislým na určovacím výroku, že jest bezúčinnou proti žalobci postupní smlouva ze dne 28. května 1930, kterou bylo postoupeno odstoupujícími spolužalovanými manžely Josefem a Annou H-ovými spolužalované Marii H-ové hospodářství čís. 1 v T. Právě-li žalobce sám v žalobním návrhu, že nemovitosti byly postoupeny spolužalované Marii H-ové spolužalovanými Josefem a Annou H-ovými, nelze vysloviti podle § 1 odpůrčího řádu bezúčinnost tohoto právního jednání již proto, že podle udání, uvedeného žalobcem v žalobním návrhu a pro věc rozhodného, došlo k postupu jmění, smlouvou vyjádřenému, jen mezi osobami ve smlouvě uvedenými, z nichž však žádná nebyla dlužníkem žalobcovým podle § 1 odp. řádu, ježto byl jím, jak se praví v žalobě, Karel H. Právní jednání uskutečněné postupní smlouvou tak, jak se jí dovolává žalobce v žalobním návrhu, nebylo tudíž právním jednáním, které se týkalo dlužníkovu jmění (§ 1 odp. ř.), neboť jím bylo převedeno jmění manželů Josefa a Anny H-ových, kteří nebyli dlužníky věřitelovými podle uvedeného předpisu zákona, na Marii H-ovou. Není-li však předpokladu pro nárok na plnění podle § 12 odp. řádu (bezúčinnost právního jednání), nelze ani vyhověti nároku na plnění, jenž jest jen následkem bezúčinnosti odporovatelného právního jednání, kterého tu není. Bylo tudíž z úvahy té odepřítí oprávnění žalobnímu nároku.

Čís. 12157.

Odpůrčí nárok (podle čís. nař. ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák.).

Pokud jest míti za to, že by vedení exekuce na dlužníkovu jmění nevedlo k úplnému uspokojení věřitele.

Zkrácení věřitele jest zákonným předpokladem i v případě odporovatelnosti podle § 2 čís. 3 odp. řádu, i v případě § 7 odp. řádu. **Otázka, zda byl právním jednáním, jemuž se odporuje, zkrácen dlužníkův věřitel,**

jest otázkou právní. Pro její posouzení jest rozhodnou doba, kdy se odporuje, a jde o poškození; skýtá-li odpor proti právnímu jednání věřiteli možnost zásahu na dlužníkovu jmění s nadějí na uspokojení, a je-li tedy odporování způsobilé přivoditi buď úplné nebo částečné uspokojení odporujícího věřitele. Průvodní břemeno stihá po té stránce, pokud jde o případ § 2 čís. 3 odp. řádu, žalobce a, pokud jde o případ § 7 odp. řádu, žalovaného.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1932, Rv I 1637/31.)

Václav P. dluhoval žalujícímu společenstvu 2.885 Kč. Žalobou, o niž tu jde, domáhalo se žalující společenstvo na Emilii P-ové, by smlouva ze dne 17. prosince 1929, kterou postoupil Václav P. své dceři Emilii P-ové polovici svých nemovitostí, dále vzdání se dědického nároku po manželce Filomeně P-ové ve prospěch jeho dcery Emilie P-ové a to vzdání se nároku na 1/4 pozůstalosti po Filomeně P-ové byly prohlášeny za bezúčinné proti žalujícímu společenstvu ohledně vykonatelné pohledávky 2.885 Kč a by bylo uznáno, že tato pohledávka s příslušenstvím může býti na 5/8 majetku Emilie P-ové pocházejících jednak z postupní smlouvy ze dne 17. prosince 1929, jednak z pozůstalosti po Filomeně P-ové s veškerým příslušenstvím exekučně vymáhána. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: I odvolací soud má za to, že jsou veškeré předpoklady odpůřícího nároku splněny. Co se týče především otázky, zda lze ve smyslu § 8 odp. ř. míti za to, že by exekuce na jmění dlužníka nevedla k úplnému uspokojení věřitele, žalující strany, jest důkazem znalcem teprve v odvolacím řízení provedeným zjištěno, že výměnek otce žalované roční hodnoty 4.000 Kč nedosahuje, a jest tudíž ve smyslu § 330 ex. ř. vůbec z exekuce vyjmut, z čehož plyne, že žalující strana proti dlužníku, otci žalované strany, nepotřebuje teprve vésti exekuci, ježto žalovaná v řízení prvé stolice netvrdila, že její otec kromě výměnku má i jinak jmění nebo příjem, jenž podléhá exekuci. Ohledně ocenění výměnku však lze zjistiti, že i pak jeho hodnota zůstává pod hranicí 4.000 Kč, když se chmel oceňuje na 1.600 Kč nebo na 2.000 Kč, a že tudíž ani námitky žalované proti schopnosti znalce nemohou nic dále znamenati; žalovaná proti jiným cenám uvedeným znalcem jinak nic nenamítala. Bylo proto důvodně míti za to, že jsou splněny i předpoklady § 8 odp. ř., ve kterémž směru se odvolatelka obzvláště snažila, nesprávnost rozsudku napadeného vylíčiti. Není pochyby o tom, že žalovaná, kteráž jediná ze svých sourozenců byla schopna, hospodářství rodičů převzítí, měla vědomost o tom, že její otec u žalující strany různé zboží odebíral na úvěr a že o tomto poměru a tedy i o úmyslu svého otce zkrátiti věřitele měla vědomost. Ostatně bylo podle § 2 čís. 3 odp. ř. na ní, by dokázala, že o tom neměla vědomost, aneb ji míti nemohla, kterýž důkaz se jí však nepodařil. V právním ohledu jsou splněny veškeré předpoklady pro odpůřící nárok. Neboť o tom, že otec žalované při napadené transakci měl úmysl zkrátiti žalující stranu, nelze vážně pochybovati, zejména, přihlíží-li se k jeho chování se a k chování se žalované proti žalující straně. Otec žalované, byv žalobkyní vyzván ku placení odpověděl, že nemůže nic zaplatiti, poněvadž nic nemá, ža-

lovaná pak se odvolává na to, že jen knihovní dluhy převzala, a že jí tedy do dluhů jejího otce u žalující strany nic není. Právě toto chování se žalované a jejího otce svědčí pro to, že si při uzavření smlouvy byli vědomi úmyslu zkrátiti věřitele otce žalované.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání, opřené o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. je důvodné. Nelze ovšem souhlasiti s dovoláním, pokud vytýká, že odvolací soud nesprávně vyložil § 8 odp. řádu, podle něhož jest odporování přípustné jen tehdy, nebyl-li odporující věřitel vykonanou exekucí na jmění dlužníkovo úplně uspokojen anebo lze-li důvodně předpokládati, že by věřitel nedošel úplného uspokojení. K tomu, zda je tu tento zákonný předpoklad, jest ovšem přihlížeti z úřadu (rozh. čís. 6399 sb. n. s.). Leč už první soud zjistil jednak, že dlužník prohlásil k věřiteli (žalobci) po uzavření smíru, že nebude nic platiti, poněvadž nemá žádné jmění, dále, že žalobce po tomto dlužníkovu prohlášení zjistil, že dlužník postoupil skutečně smlouvou, které se odporuje, veškeré své nemovitosti žalované a vzdal se i nároku na pozůstalost po své manželce. Odvolací soud pak dodatečně zjistil, že i vedení exekuce na výměnek, který si dlužník vyhradil postupní smlouvou, bylo by podle § 330 ex. ř. nepřípustné. Dospěl-li odvolací soud vzhledem k těmto zjištěním k názoru, že lze za toho stavu věci důvodně míti za to, že by vedení exekuce na jmění dlužníkovo nevedlo k úplnému uspokojení věřitele, jest s ním souhlasiti a dovolatel se neprávem dovolává zásady vyslovené v rozhodnutí čís. 6399 sb. n. s., an není tu předpoklad, z něhož vycházelo toto rozhodnutí.

Neobstojí ani výtka, že odvolací soud nesprávně vyložil ustanovení § 2 čís. 3 odp. řádu pokud jde o otázku, zdařil-li se žalované důkaz o tom, že dlužník neměl fraudulosního úmyslu, nebo, měl-li jej, že jí tento úmysl ani znám nebyl, ani při náležité opatrnosti znám býti nemusil. Dovolatelka neprovádí důvod ten po zákonu, nevycházejíc ze skutkových zjištění odvolacího soudu, jimiž je vázán i dovolací soud. Odpůrčí důvod § 2 čís. 3 odp. řádu spočívá na zákonné domněnce, že tu byl úmysl dlužníkův zkrátiti věřitele a že příslušník dlužníka znal jeho protiprávní úmysl. Žalovaná správně uvádí, že jí, jako dlužníkovu spolusmluvníku, náleželo, chtěla-li se uvarovati následků plynoucích z odporovatelnosti právního jednání, by dokázala buď, že tu nebylo zkracovacího úmyslu dlužníkovu, nebo, byl-li tu, že jí ani znám nebyl, ani znám býti nemusil. Odvolací soud dospěl však, zhodnotiv důsledky důkazů provedených prvním soudem, shodně s ním k závěru, že dlužník měl úmysl zkrátiti věřitele a že žalovaná věděla o tomto úmyslu dlužníkovu. Podle zjištění odvolacího soudu nepodařilo se tedy žalované dokázati okolnosti opodstatňující závěr ani o tom, že dlužník neměl zkracovací úmysl, ani o tom, že jí zkracovací úmysl dlužníkův při náležité opatrnosti znám býti nemusil.

Důvodnou jest však výtka dovolání, pokud žalovaná pod dovolacím důvodem § 503 čís. 4 c. ř. s. vytýká, že nižší soudy neposoudily správně otázku, zda nastalo odporovatelným jednáním zkrácení věřitelů. Zkrácení

věřitele je zákonným požadavkem i v případě odporovatelnosti podle § 2 čis. 3 odp. řádu, i v případě § 7 odp. řádu (vzdání se dlužníka dědictví po manželce). Otázka, zda byl právním jednáním, jemuž se odporuje, zkrácen dlužníkům věřitel, jest otázkou právní (rozh. čis. 4546 sb. n. s.). Pro její posouzení jest rozhodnou doba, kdy se odporuje, a jde o poškození tehdy, skýtá-li odpor proti právnímu jednání věřiteli možnost zásahu na dlužníkovo jmění s nadějí na uspokojení a je-li tedy odporování způsobilé přivoditi buď úplné nebo částečné uspokojení odporujícího věřitele (rozhodnutí čis. 5185 a 8280 sb. n. s.). Průvodní břemeno stíhalo po té stránce, pokud šlo o případ § 2 čis. 3 odp. řádu žalobce a pokud šlo o případ § 7 odp. řádu žalovaného. Nižší soudy sice vyslovily v důvodech, že jsou v souzeném případě dány veškeré náležitosti odpůřčího nároku, avšak zvlášť se otázkou, zda došlo, či nedošlo odporovatelným jednáním ke zkrácení věřitelů, nezabývaly, ač dal k řešení otázky té podnět i žalobce tvrzením, třebas jen povšechným v žalobě, »že právní jednání dlužníkovo má za následek zkrácení jeho věřitelů«, i žalovaná tvrzením v protokolu, »že nemovitosti, které převzala od dlužníka, po případě z pozůstalosti Filomeny P-ové jsou úplně předluženy«. Tím byla však odňata dovolacímu soudu nejen možnost přezkumu, nýbrž i možnost rozhodnutí, ana scházejí v rozsudku nižších soudů skutková zjištění, jak pro názor žalobcův tak pro názor žalované. Řízení obou nižších soudů jest tudíž po té stránce vadné s hlediska § 496 čis. 2 a 3 c. ř. s. a 513 c. ř. s.

Čís. 12158.

Osmihodinná pracovní doba (zákon ze dne 19. prosince 1918, čis. 91 sb. z. a n.).

Pokud postačí žalobcův přednes k opodstatnění žalobního nároku na odměnu za práci přes čas s hlediska bezdůvodného obohacení zaměstnavatele i s hlediska poškození zaměstnance.

Z toho, že smluvní nárok na odměnu za nedovolené práce přes čas nemůže býti opřen o zákon čis. 91/1918 sb. z. a n., ještě nikterak neplyne, že by se zaměstnanec nemohl vůbec domáhati na zaměstnavateli náhrady toho, oč byl připraven svémocným prodlužováním zákonné pracovní doby zaměstnavatelem. Zaměstnanci zbývá i při nedovolených pracích přes čas, by se domáhal náhrady pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatelovo a pro své poškození. K opodstatnění takového nároku na náhradu postačí průkaz, že se zaměstnanci nedostalo od zaměstnavatele za vykonané přesčasové práce náležitě odměny a že na jeho úkor byl jimi zaměstnavatel bezdůvodně obohacen. Výši odškodného může soud určití podle § 273 c. ř. s., při čemž jest uvážiti, zda nebyly nedovolené práce přes čas přiměřeně odměněny již v měsíčním platu pokud se týče v měsíční remuneraci úhrnkově (paušálně), pokud se týče, zda-li tím, co bylo žalobci za jeho přesčasové práce zapláceno, byly tyto práce přiměřeně odměněny, čili nic.